

دانشگاه تهران
وزارت آموزش و پرورش
انبار ملی آموزش و پرورش استان تهران
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان تهران

بررسی بدیعه پردازی در افزایش یادگیری دانش آموزان درس علوم تجربی پایه ششم ابتدایی در مدارس پسرانه مشکین شهر در سال تحصیلی ۹۴-۹۳

سجاد قلخانی، وحید موسوی

چکیده

در دانش آموزان پسر پایه ششم ابتدایی انجام شده است. طرح تحقیق از نوع نیمه آزمایشی (پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل) است و جامعه آماری در این تحقیق کلیه دانش آموزان پایه ششم ابتدایی مدارس پسرانه شهرستان مشکین شهر که در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ مشغول تحصیل می باشند، است. از بین ۱۴ مدرسه پسرانه یک مدرسه بصورت تصادفی انتخاب شد و ۸۷ نفر از دانش آموزان پایه ششم این مدرسه به عنوان نمونه انتخاب شدند و پس از اجرای پیش آزمون به طور تصادفی به سه گروه تقسیم شدند (دو گروه آزمایشی و یک گروه کنترل). گروه های آزمایشی به طور جداگانه (۱۶ جلسه ۴۵ دقیقه ای) به روش حل مسئله و بدیعه پردازی مورد آموزش قرار گرفتند و گروه کنترل با معلم خود به آموزش ادامه دادند. پس از طی این دوره ی آموزشی هر سه گروه مجدداً مورد پس-آزمون قرار گرفتند. جهت تجزیه و تحلیل داده ها، از آزمون تحلیل کواریانس (ANCOVA) استفاده گردید. با توجه با مبانی نظری و پیشینه مطالعاتی، نتایج حاصل از اجرای این آزمایش، یافته های اساسی زیر را آشکار ساخت: یادگیری دانش آموزان در آموزش با روش تدریس بدیعه پردازی نسبت به روش متداول بیشتر بود.

کلید واژه ها: بدیعه پردازی، حل مسئله، روش تدریس، یادگیری

مقدمه:

یادگیری به فرایند ایجاد تغییر نسبتاً پایدار در رفتار یا توان رفتاری که حاصل تجربه است، گفته می شود (سیف، ۱۳۹۲). یکی از ویژگی های مهم انسانی، برخورداری از توانایی یادگیری است. بخش عظیم اطلاعات بشری از طریق یادگیری کسب می شود. پیشرفت و تمدن، دستیابی به تکنولوژی پیشرفته کنونی، همه حاصل تلاش انسان برای یادگیری و تجربه است. روش تدریس از جمله مؤلفه های اصلی برنامه ی درسی و از مراحل مهم طراحی آموزشی محسوب می شود. تدریس خوب، به معنای کمک به خود یادگیری دانش آموزان است. به بیان دیگر روش های تدریس، ابزارهای مفیدی برای ایجاد یادگیری با معنا هستند. هر اندازه معلمان با روش های متفاوتی آشنا باشند، ابزارهای متفاوتی در اختیار خواهند داشت. که بتوانند توسط این ابزارها محتوا و مواد دلخواه را در اختیار دانش آموزان قرار دهند. برنامه ریزان آموزشی در تصمیم گیری برای استفاده از روش های تدریس و انتخاب مناسب ترین آن ها، باید به عواملی هم چون:

انتظارات خود و نظام آموزشی از یادگیرندگان، فضا، زمان، تعداد یادگیرندگان و... توجه کنند. علاوه بر این، اگرچه هر یک از روش ها، رویکرد خاص خود را دارد ولی می توان از عناصر و مؤلفه های آن ها، به صورت ترکیبی استفاده کرد که این امر مستلزم خلاقیت، تجربه و مهارت حرفه ای برنامه ریزان گرامی است.

آیزنر معتقد است مدارس باید توانایی تفکر، بویژه تفکر منطقی و خلاق دانش آموزان را در آنچه می بینند، می شنوند و می خوانند پرورش دهند، آنچنان که بتوانند عقاید را از حقایق، سفسطه را از استدلال منطقی و شایستگی را از عدم شایستگی تشخیص دهند. دانش آموزان باید در مدارس بیاموزند که چگونه یاد بگیرند، به عبارت بهتر، باید بیاموزند که معمار آموزش و پرورش خود باشند (شعبانی، ۱۳۹۲)

شاید دلیل عمده توجه به فرایند یادگیری از سوی معلمان و دانشمندان این بوده است که اگر ما بدانیم یادگیری چگونه انجام می گیرد ، طبعاً خواهیم توانست بهتر تدریس کنیم. به عبارت دیگر، در بحث از یادگیری می خواهیم به این پرسش پاسخ دهیم یادگیری تحت